

RTU studiju kurss "Ievads Latvijas kultūrā, vēsturē un dzīvesveidā"

01010 Kultūras centrs

Vispārējā informācija

Kods	KCK001
Nosaukums	Ievads Latvijas kultūrā, vēsturē un dzīvesveidā
Studiju kursa statuss programmā	Brīvās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Ieva Ose - Centra vadītājs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	EN
Anotācija	Studiju kurss piedāvā ievadu Latvijas bagātīgajā kultūras mantojumā, vēsturē un mūsdienu dzīvesveidā. Studenti izpētīs galvenos Latvijas vēstures posmus, mākslas un kultūras kustības, kā arī tradīcijas un folkloru, beigās analizējot, kā šie elementi veido mūsdienu Latvijas sabiedrību.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķi: - sniegt priekšstatu par Latviju, tās vēsturi, kultūras mantojumu, tradīcijām, galvenajiem kultūras notikumiem; - atklāt latviskās identitātes aspektus un veicināt kultūras mantojuma (mūzika, māksla, deja, tautas tērpi, tradīcijas, folkloru) iepazīšanu caur kultūras norisēm. Studiju kursa uzdevumi: - attīstīt plašu izpratni par galvenajiem vēstures notikumiem un laikmetiem Latvijas vēsturē; - pilnveidot prasmi atpazīt tradicionālās latviešu paražas, svētkus un dzīvesveidu un to attīstību mūsdienās; - iemācīt identificēt un izskaidrot kultūras, mākslas un muzikālo mantojumu, kas veido latvisko identitāti; - attīstīt prasmi kritiski analizēt primāros un sekundāros avotus, tostarp muzeju ekspozīcijas un kultūras objektus; - attīstīt angļu valodas un akadēmiskās komunikācijas prasmes, ar iespēju paplašināt pamata latviešu valodas vārdu krājumu.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Veicināt interesi kultūras pasākumu un kultūrvietu apmeklēšanā, mudinot apmeklēt vismaz 3 kultūrvēsturiskas vietas vai kultūras notikumi semestra laikā, kā arī jāapmeklē vismaz viens RTU kolektīva pasākums vai mēģinājums. Tiks piedāvāts saraksts. Katru nedēļu studenti papildina savu kultūras dienasgrāmatu. Semestra beigās to iesniedz vērtēšanai. Jāiekļauj vismaz 12 A4 žurnāla ieraksti ar rakstiskām pārdomām un fotogrāfijām; katram ierakstam jābūt vismaz 150 vārdu garam, angļu valodā. Pētniecība un analīze tēmu pārbaudēm, prezentācijām un dienasgrāmatai.

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Latvijas Okupācijas muzeja biedrība, (2024). Latvia Under the Rule of the Communist Soviet Union and National Socialist Germany 1940-1991. 2. Brūderis, A. (2007). Rīga. Art Nouveau. Rīga: Madris, 56 p. 3. Astrida Barbins-Stahnke. (2021). Latvian Folktales. 120 p. 4. Viesturs Pauls Karnups. The Little Country That Could: Latvian Economic Relations and Foreign Trade with Various Countries in the Interwar Period. Rīga: University of Latvia Press, 2022. 264 p. 5. Muktupāvels, V. (2018). Folk music instruments in Latvia. Rīga: Latvijas Universitāte Papildu/Additional: 1. Art Nouveau Rīga. Illustrated Guide. (2025). Rīga: Zvaigzne ABC. 32 p. 2. Atslēgas. Keys. Treasures of Latvia's 100 years' history. (2022). 328 p. 3. Kalnins, M. (2015). Latvia. A Short History. London: Hurst & Company. 224 p. 4. Karlsons, A. (2013). Dziesmu svētki un tautiskā tērpa attīstība Latvijā 19.gs. beigās un 20.gs. sākumā. Rīga: Zinātne. 224 lpp. 5. Boiko, Martin. Latvian Traditional Music: Past and Present. Native Music. Traditional/Folk/World Music, Latvia. Rīga: Latvian Music Information Center: 2008: 15-21. 6. Muktupāvels, Valdis. Letonika. KULTŪRA UN VARA. Raksti par valodu, literatūru, tradicionālo kultūru. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2007, 92.-102. 7. Muktupāvels, Valdis. Musical Instruments in the Baltic Region: Historiography and Traditions. (http://www.music.lv/mukti/BalticMI.htm). 8. Muktupāvels, Valdis (2008). From the folklore revival in the 1980s to the 21st century. Native music: Latvia. Rīga: Latvijas mūzikas informācijas centrs, 3–8. 9. Pigozne, I. (2018). Latviešu apģērbs. Rīga: Zvaigzne ABC. 80 lpp. 10. Klotiņš, Arnolds. "Atskats folkloras kustībā". Letonica, 2008, 17, 95–120. 11. Boiko, Mārtiņš. "The Latvian Folk Music Movement in the 1980s and 1990s: From "Authenticity" to "Postfolklore" and Onwards." The World of Music, 2001, vol. 43 (2+3) Folk Music in Public Performance, 113–118. 12. Andrejs Pumpurs. (2021). Bearslayer; A free translation from the unrhymed Latvian into English heroic verse. 134 p. 13. Svētki un godi / Svētki un godi / Valentīna Andersone, Lūcija Snikere. 14. The Baltic States from the Soviet Union to the European Union : The Baltic States from the Soviet Union to the European Union : identity, discourse and power in the post-communist transition of Estonia, Latvia and Lithuania / Richard C.M. Mole. 15. Latviešu sadzīves tradīcijas un godi / Latviešu sadzīves tradīcijas un godi / Diāna Karaša, Raimonda Strode ; Raimondas Strodes mākslinieciskais noformējums ; atbildīgā redaktore Anna Pavlovska. 16. A history of modern Europe / - A history of modern Europe / John Merriman, Yale University. 17. Latviešu tautas tērpi. Raksti. Izšūšana / - Latviešu tautas tērpi. Raksti. Izšūšana / Maruta Grasmane 18. Rīga laikmetu griežos 1901-1918 : Rīga laikmetu griežos 1901-1918: pilsētas ielas, celtnes un iedzīvotāji 20. gadsimta sākuma atklātnēs / Andris Caune ; redaktore Ilze Antēna ; māksliniece Ināra Jēgere 19. Viduslaiku pasaule / Viduslaiku pasaule / Maiks Korbišlijs ; ilustrējis Džeimss Fīlds ; no angļu valodas tulkojusi Zane Rozenberga ; redaktors Juris Goldmanis. 20. Kultūra un latvietība : Kultūra un latvietība : esejas / Vaira Vīķe-Freiberga ; galvenā redaktore Ieva Kolmane ; redaktors Guntis Berelis. 21. Senā Rīga : 9 / Senā Rīga : pētījumi pilsētas arheoloģijā un vēsturē. 9 / redkolēģija: Dr.hist. Art Nouveau in Rīga : Art Nouveau in Rīga : [guide] / Silvija Grosa ; [translator: Kārlis Streips, Iveta Boiko] 22. The occupation and annexation of Latvia 1939-1940 : The occupation and annexation of Latvia 1939-1940 : documents and materials / [ed. by I. Grava-Kreiteuse ... [et al.] ; transl.: K. Streips]. 23. Latvian- Russian relations : Latvian- Russian relations : dynamics since Latvia's accession to the EU and NATO / Nils Muižnieks 24. Innovation, Agricultural Productivity and Sustainability in Latvia / Innovation, Agricultural Productivity and Sustainability in Latvia / photo cover.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Angļu valodas prasmes

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakst stundas	Patstāv. darbs	Kontakst stundas	Patstāv. darbs
Rīga – vēsture, kultūra, arhitektūra un kultūrvēsturiskas vietas. Informācija par kultūras dienasgrāmatas uzdevumu. Gadījuma izpēte: Jugendstils.	2	3	0	0
Latvijas pirmvēsture, dzīve dažādu impēriju sastāvā.	2	3	0	0
Cīņa par neatkarību, valsts dibināšana, starpkaru periods. Gadījuma izpēte: ievērojamas personības Latvijas neatkarības kustībā.	2	3	0	0
Padomju okupācija un atmoda. Māksla, mūzika, pasīvā pretestība un nacionālā atdzimšana. Gadījuma izpēte: Latvijas Okupācijas muzejs – Tematiskais tests.	2	3	0	0
Latviešu folkloras un dainas.	2	3	0	0
Latviešu tradīcijas, svētki, paražas un ticējumi. Gadījuma izpēte: tradicionālās lauku un mūsdienu pilsētas dzīvesveidu salīdzinājums	2	3	0	0
Tradicionālā mūzika, dejas un mākslinieciskā izpausme. Gadījuma izpēte: Vispārējie latviešu Dziesmu un Deju svētki	2	3	0	0
Svarīgākie datumu un svinības mūsdienu Latvijā. Līdzdalība kultūras dzīvē un sabiedrības normu izpratne. Gadījuma izpēte: tuvākie kultūras notikumi, interešu grupas un pasākumi RTU.	2	3	0	0
Daba un Latvijas kultūra. Vides ilgtspēja un saikne ar vidi. Gadījuma izpēte: vietas un aktivitātes ārpus Rīgas.	2	3	0	0

1 Tradicionālās mazākumtautības un īpaša statusa grupas Latvijā. Gadījuma izpēte: Lībiešu valoda un kultūras mantojums.	2	3	0	0
Kultūršoks Latvijā? Studentu pieredzes izpēte. Piemērs: individuālo pieredžu salīdzinājums, papildus info par RTU kultūras programmām.	2	3	0	0
Grupas video prezentācijas par izvēlētu kultūras tradīciju vai svētkiem, seminārs, prezentācijas sagatavošana.	2	3	0	0
Latvija uz pasaules skatuves. Pētījums par ievērojamākajiem starptautiski atzītajiem Latvijas sasniegumiem zinātnē, rūpniecībā, sportā, kultūrā kopš 1991. gada.	2	3	0	0
Mūsdienu Latvija: pārvaldība un sabiedrība, ES, demogrāfiskie izaicinājumi Gadījuma izpēte: degradēto teritoriju atjaunošana - Tallinas pagalmi, Āgenskalna Tirgus un citi kultūrcentrēti projekti.	2	3	0	0
Latvija nākotnē - tradīciju un inovāciju apvienojums - tematiskais tests.	2	3	0	0
Seminārs - kultūras dienasgrāmatas pabeigšana. Kopsavilkums un secinājumi.	2	3	0	0
Kopā:	32	48	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēj identificēt un izskaidrot galvenos Latvijas vēsturiskos notikumus un kultūrvēsturiskās vietas.	Metodes: Tēmas pārbaude, dienasgrāmata, iesaiste. Kritēriji: Tēmas pārbaudē – spēj identificēt un apspriest galvenos Latvijas vēstures laikmetus un latviešu kultūras attīstības posmus, notikumus un personības. Dienasgrāmatā – iesaistās ik nedēļas uzdevumos, atsaucoties uz vēsturiskiem notikumiem un kultūrvēsturiskām vietām.
Spēj identificēt un aprakstīt latviešu paražas, tradīcijas un svētkus.	Metodes: Grupas prezentācija, dienasgrāmata, iesaiste. Kritēriji: Prezentācijā – analizē konkrētu latviešu svētku nozīmi un piemērus. Dienasgrāmatā - iesaistās iknedēļas uzdevumos, atsaucoties uz latviešu paražām, tradīcijām un kultūras pasākumiem.
Spēj analizēt mākslas, mūzikas un folkloras lomu Latvijas kultūras identitātes veidošanā.	Metodes: Grupas prezentācija, dienasgrāmata. Kritēriji: Prezentācijā – izpēta un analizē konkrētu latviešu svētku norisi. Parāda pamatzināšanas par tradīcijām un folkloru. Dienasgrāmatā - iesaistās nedēļas uzdevumos, kas attiecas uz latviešu mākslu, mūziku un folkloru.
Spēj identificēt un izskaidrot mūsdienu tendences un paražas Latvijā.	Metodes: Tēmas pārbaude, dienasgrāmata. Kritēriji: Temata testā – spēj identificēt un aprakstīt pašreizējās tendences un tradīcijas Latvijā. Dienasgrāmatā – iesaistās nedēļas uzdevumos, kas saistīti ar tendencēm, izaicinājumiem un izmaiņām mūsdienu Latvijā.
Spēj kritiski analizēt pirmavotu un sekundāro kultūras materiālu, tostarp muzejos un vietējā. Spēj izmantot savu dzīves pieredzi, lai kritiski analizētu atšķirības un līdzības starp kultūrām un dzīvesveidiem.	Metodes: Dienasgrāmata, iesaiste. Kritēriji: Dienasgrāmatā – pierādījumi par iesaisti un pārdomām par vismaz trim kultūrvēsturiski nozīmīgām vietām/ pasākumiem semestra laikā.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Tēmas pārbaude I - vēsture un kultūrvēsturiskās vietas)	20
Grupas video prezentācija - pētījums un izvēlētais tēmas analīze (tēma, kas atspoguļo kādu tradīciju vai svētkus)	20
Tēmas pārbaude II - mūsdienu Latvija, paražas, identitātes attīstība	20
Kultūras dienasgrāmata – iknedēļas pārdomas un fotogrāfijas, kas dienasgrāmatas veidā apkopotas iesniegšanai semestra beigās	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi			Brīvās izvēles pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	1.0	1.0	0.0	*					